

การเพิ่มมูลค่า

การปลูกเบญจมาศให้มีความหลากหลาย ทั้งรูปแบบการปลูก และสีสันทัน พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมสวน จัดชุดถ่ายรูป จุดถ่ายรูปในแปลง และมีการจำหน่าย ดอกไม้ โดยอาจจะจัดเป็นช่วงเทศกาลตามฤดูกาลต่าง ๆ ที่เหมาะสมแต่ละพื้นที่

การนำเอาดอกเบญจมาศหลากสี นำมาผ่านกระบวนการ อบแห้งใส่ขวดโหลคู่กับพระพุทธรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า นอกจากนั้นกลีบดอกเบญจมาศสามารถเอามาทำเป็นน้ำชาดื่มได้ เรียกว่าชาดอกเบญจมาศหรือ Chrysanthemum Tea ด้วยทำให้สีของน้ำออกมาดูสวย น่ารับประทาน อีกทั้งมีประโยชน์หลายด้านอีกด้วย

อ้างอิงข้อมูล

“องค์ความรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต...สู่การเป็น smart officer: ไม้ดอกไม้ประดับ” กรมส่งเสริมการเกษตร, 2556”

5 ศัตรูพืชที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

1 โรคราสนิมขาว ระบาดมากช่วงฤดูหนาว หมอกหรือน้ำค้างลงจัด การป้องกันกำจัด ใช้ต้นพันธุ์สะอาด ใช้สารเคมีประเภทดูดซึมฉีดพ่นทุก 5-7 วัน ได้แก่ ไตรโฟริน ออกซีคาร์บอกซิน ไมโคลบิวทาโนล แมนโคเซบ

2 โรคใบจุด ระบาดมากในฤดูฝน การป้องกันกำจัด ใช้พันธุ์สะอาด และถ้ามีโรคระบาดในแปลง ควรเผาทำลาย หรือฉีดพ่นด้วยสารเคมี ได้แก่ แมนโคเซบ คลอโรทาโลนิล

3 โรคใบแห้ง ระบาดมากในสภาพอากาศร้อน และความชื้นสูง เชื้อโรคจะติดมากับเครื่องมือเครื่องใช้ การป้องกันกำจัด ใช้พันธุ์สะอาด และถ้ามีโรคระบาดในแปลงควรเผาทำลาย หรือฉีดพ่นด้วยสารเคมีประเภทสารสเตรปโตมัยซิน

4 โรคดอกเน่า ระบาดมากในฤดูฝน การป้องกันกำจัด ควรฉีดสารป้องกันกำจัดโรคพืช ในกลุ่มไทอะเบนดาโซล

5 เพลี้ยไฟ ระบาดมากในสภาพที่อุณหภูมิสูง และแห้งแล้ง การป้องกันกำจัด ใช้กับดักกาวเหนียว ใช้สารเคมีกลุ่มไพรีทรอยด์ กับกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟต หรือคาร์บาเมต

6 แมลงวันหนอนขนอบ การป้องกันกำจัด ใช้วิธีกล โดยเก็บเศษใบที่ถูกทำลายเพื่อช่วยลดการระบาด ใช้เบตาไซฟลูทริน หรือคาร์โบซัลเฟนฉีดพ่นในระยะตัวหนอน

7 หนอนกระทู้หอม ระบาดรุนแรงทั้งปี โดยเฉพาะในฤดูหนาวและฤดูร้อน การป้องกันกำจัดเก็บกลุ่มไข่ และหนอนทำลาย ใช้เชื้อจุลินทรีย์ เช่น ไวรัสเอ็นพีวี (NPV) ส่วนหนอนกระทู้หอม ใช้คลอร์ฟลูอาซารอน หรืออะบาเม็กตินกำจัดหนอน

ที่ปรึกษา

นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
นางอัญชลี สุวจิตตานนท์
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
นายนวนิตย์ พลเคน
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
นายครองศักดิ์ สงรักษา
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
นางอมรทิพย์ ภิรมย์บูรณ์
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
นายนิพิฐ พินิจผล
ผู้อำนวยการกองขยายพันธุ์พืช

เรียบเรียง

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 8 จังหวัดลำพูน
กองขยายพันธุ์พืช

บรรณาธิการ

นางสาวพนิดา ธรรมสุรักษ์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร
นางสาวชนกชนม์ ชิมงาม
นักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ
กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ออกแบบ

นายเรืองเดช ศรีวัฒน์
นายช่างศิลป์ปฏิบัติงาน
กลุ่มศิลปกรรมส่งเสริมการเกษตร
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

จัดทำในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ : พ.ศ.2566

แผ่นพับที่

4
/2566

การผลิต เบญจมาศพันธุ์ดี

กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การผลิต เบญจมาศพันธุ์ดี

ลักษณะเด่นของพืช

เบญจมาศเป็นไม้ตัดดอกเมืองหนาวที่ได้รับความนิยมอย่างมากในประเทศไทย เป็นพืชที่ปลูกง่าย สามารถวางแผนการผลิต และการตลาดได้ดี ดอกมีอายุการปักแจกันที่นาน ทนทานต่อการขนส่ง นำมาใช้ประโยชน์ในหลากหลายโอกาส มีความต้องการตลอดทั้งปี มีตลาดรองรับ ทั้งยังมีการขยายพันธุ์ที่ง่าย สามารถบังคับการออกดอกได้ ให้ผลตอบแทนเร็ว

ข้อดีของการใช้ต้นพันธุ์ดี

1 ต้นเบญจมาศพันธุ์ดีที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อจะเป็นต้นพันธุ์สะอาด ต้นพันธุ์สะอาด คือ ต้นพันธุ์ที่ได้มาจากแหล่งผลิตที่มีการป้องกันกำจัดสาเหตุที่อาจทำให้เกิดโรคจนถึงเก็บเกี่ยวตามหลักวิชาการจากเชื้อไวรัส ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากสำหรับพืชที่จะขยายพันธุ์โดยการปักชำ

2 ต้นพันธุ์เบญจมาศที่ผลิตได้จะมีลักษณะทางพันธุกรรมเหมือนต้นแม่ สีดอกตรงตามสายพันธุ์ อีกทั้งยังนำไปปลูกในสภาพพื้นที่ใดเป็นอย่างไรดี มีขนาดต้นที่สม่ำเสมอและใกล้เคียงกัน

วิธีการขั้นตอนการปลูก

1 การเตรียมดิน

การเตรียมดินให้ดินตากแดดประมาณ 1-2 สัปดาห์ย่อยดินให้ร่วน หากดินเป็นกรดปรับสภาพด้วยปูนขาวหรือโดโลไมท์ ใส่เกลบ ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยคอก อัตรา 3:2:1 ผสมให้เข้ากัน แปลงกว้าง 1-1.25 เมตร ยกแปลงสูง 15-20 ซม.

2 การเตรียมต้นพันธุ์

เตรียมต้นแม่พันธุ์ดี แล้วปักชำกิ่งยอดจนแตกรากใหม่ (อายุ 14 วัน) จึงย้ายกิ่งลงปลูกในแปลง

3 การปลูก

ปลูกแบบเตี้ยยอด โดยปลูก 4 แถวต่อแปลง ระยะปลูก 20x25 ซม.

ปลูกแบบไม่เตี้ยยอดหรือแบบต้นเตี้ย ระยะปลูก 12.5x12.5 ซม. ให้แสงวันยาวตั้งแต่เริ่มปลูกเพื่อเจริญเติบโตทางต้นและใบ โดยให้แสงไฟช่วงกลางวันวันละ 3-5 ชั่วโมง จนต้นสูง 30-40 ซม. จึงดัดให้แสงไฟ

ซึ่งตาข่ายขนาด 12.5x12.5 ซม.

สัปดาห์ที่ 5-8 คลุมผ้าดำเพื่อชักนำให้เกิดวันสั้นเพื่อให้เบญจมาศสร้างและพัฒนาตาดอก

4 การเด็ดยอด

หลังปลูก 10-15 วัน เด็ดยอดอ่อนให้เหลือใบไว้ประมาณ 3-4 คู่

5 การเด็ดดอก

จะเด็ดดอกหลังปลูก 20-30 วัน โดยพันธุ์ดอกเดี่ยวเด็ดตาข้างของกิ่งแขนงให้หมดเหลือเพียงตายอดที่จะให้ดอกเพียงดอกเดียว ส่วนพันธุ์ดอกช่อเด็ดเฉพาะดอกกลางออก หลังต้นสูง 30 ซม.

การดูแลรักษา ช่วงการอนุบาล การเก็บเกี่ยว

1 การให้น้ำ

ให้น้ำสะอาด pH 5.5-6.5 อัตรา 5-6 ลิตรต่อตารางเมตรต่อวัน โดยรดน้ำทุกวัน วันละ 1 ครั้ง ไม่ควรเกินเวลา 14.00 น. เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้ใบเปียกช่วงกลางวัน

2 การใส่ปุ๋ย

ปุ๋ยในระยะเจริญทางต้น ใส่ปุ๋ยสูตร 15.5-0-0 อัตรา 3 กก.ต่อ 100 ตารางเมตร ทุกสัปดาห์

ปุ๋ยในระยะสร้างและพัฒนาดอก ใส่ปุ๋ยสูตร 13-0-44 อัตรา 3 กก.ต่อ 100 ตารางเมตร ทุกสัปดาห์

3 การเก็บเกี่ยว

หลังจากปลูก ประมาณ 90-120 วัน เริ่มเก็บเกี่ยวได้

เบญจมาศดอกเดี่ยวควรเก็บเกี่ยวในระยะที่กลีบดอกชั้นในตรงกลางดอกเป็นสีเขียว เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 2 ซม. ส่วนเบญจมาศดอกช่อถ้าเป็นดอกชั้นเดียวควรเก็บเกี่ยวเมื่อส่วนของกลีบดอกชั้นในพร้อมที่จะบานทั้งหมด ส่วนในดอกช่อแบบดอกซ้อนจะเก็บเกี่ยวเมื่อมีดอกจำนวน 3 ดอก บานประมาณ 1/2-3/4 ของดอกที่บ้าน

4 การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

เมื่อตัดดอกจากต้นแล้ว ให้นำก้านดอกแช่ในน้ำสะอาดทันที

การคัดขนาด ถ้าเป็นชนิดดอกเดี่ยว จะใช้เส้นผ่านศูนย์กลางดอกเป็นตัวกำหนดขนาด ถ้าเป็นชนิดดอกช่อ จะใช้จำนวนดอกบานต่อช่อเป็นตัวกำหนด

การเก็บรักษา สามารถเก็บแบบแห้งที่อุณหภูมิ -0.5 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 3-4 สัปดาห์

